

1

IX aniversari de l'Orfeu Català
Vesenda commemorativa

"germans, al·leluia! Fa avui vint-i-cinc anys que començarem una bella obra; i tot hem dir que bella l'hem feta. Fa vint-i-cinc anys que començarem amb somnis i il·lusions de joventut, i, de somni en somni, d'il·lusió en il·lusió, com volant i pujant en escala lluminosa, ens trobem en un replà de la muntanya ideal i els papellons radiants de les lloances aïdufren de nostre front la suor de nostre treball lluger"

Així començava el nostre gran Mestre el parlament dirigit als nostres cantaires i socis, tal dia com avui, en complir-se vint-i-cinc anys de la fundació del nostre "Orfeu".
I el nostre pleat Vice-president havia dit ja abans que el nom del nostre gran Mestre era "el primer que després dels de Déu i Pàtria havíem de venerar."

Jo no sabria començar aquestes meves paraules dirigides, també a cantaires i socis, sense evocar aquesta ^{figura} ~~persona~~ pe

2

la seva pròpia paraula, i per la d'aquell altre home in-
dubtable, man i dolç, d'ànima angelica, que fou el nostre
Vicent de Moragas.

En repassar els parlaments que ^{escriguren} Lluís Millet,
Vicent de Moragas i Amadeu Vives, ~~(tots tres tan enyorats)~~ (el
co-fundador de la nostra entitat per qui en els darrers anys
de la seva vida oferia els millors fruits del seu
esperit)

En repassar els parlaments que ^{escriguren} i
pronunciaren, tal dia com avui Lluís Millet, Vicent
de Moragas i Amadeu Vives (el co-fundador de la nostra
entitat ^{la qual} ~~per~~, en els darrers anys de la seva vida, ofe-
ria els millors fruits del seu esperit), la ploma em ve-
nua en haver-los de substituir. ¡Dèu us doni jo, pobre de mi,
que porti tan volament una espuma del "foe raprat" d'aque-
lles tres ànimes inflamades, ~~que tan enyorats~~? Y... ¡que
podré fer per tal d'emplir el buit en qui els han deixat tanta

3
i tanta personalitat a les quals, l'Orfeo deu la seva exis-
tència i la seva continuïtat esplendorosa? Us ho vull
dir, ben sincerament: Com voldria jo fondre'm entre vosaltres,
en aquest moment plennu, i com engoro la presència
all Pare estimat, Pare Mestre i guaiador de tots; ~~del senyor~~
~~de l'Àlma Mlle Vies~~, ~~del seu successor el Mestre Pujol~~
~~tan treballador, tan intel·ligent, tan desinteressat, del Mlle~~
~~Comella~~ i ~~Salvat~~, ~~tan abnegats, tan humils, amb aqu-~~
~~ella humilitat que fa que ressaltin més encara les~~
~~qualitats personals, de la boníssima Mestra Em-~~
~~merenciana Werble~~, ~~que no va deixar de pensar ni un sol~~
~~dia en l'Orfeo dels seus amors durant la seva~~
~~llarga separació de la nostra entitat, i~~
~~mes especialment durant els seus últims temps~~
~~d'existència terrenal~~, ~~del seu successor el Mestre~~
~~Pujol~~, ~~tan treballador, tan intel·ligent, tan desinteressat sobre~~
~~els quals no m'estendré ara per que els seus merèxits, es-~~

-tan en el cor de tots i per tal com dintre aquesta seixen⁴
tena seran deplorablement i especialment honorats),
del l'amic de l'àmnia del primer. Mre Amadeu Viny, dels
mestres Cornella i Salvat, tan abnegats, tan humils, ^{amb}
aquella humilitat que fa ressaltar més encara les qua-
litats personals, de la boníssima mestrena Emerenciana
Werhle, que no' va deixar de pensar un sol dia en l'Or-
feó dels seus amors durant la seva llarga llarga
separació de la nostra entitat, i més especialment,
durant els seus ultims temps d'existència terrenal.
Com voldria sentir jo ara aquella veu fermíssima
clara i vibrant, del ~~mestre~~ joaquim Cabat, el gran
President nostre, aquella emocionada i pèrda d'aquella
altre President Francesc Mathen, patriarca de la nostra Peninsular,
el centenari del naixement del qual celebrem aquest any.
I aquella altra veu serena, plena d'equanimitat i seny
d'aquell home tan modest i tan bo, que fou el President
albert Basterdas, a qui no s'ha fet encara la justícia

que se li donen. Com voldria també tenir entre nosaltres⁵
a tants membres de junta desapareguts; aquell secretari
entusiasta que, tal dia com avui, en la passada histò-
ri - Cinyena, llegia aquella bella composició poètica
dedicada a l'acte commemoratiu: em referencio a
Mamuel Rocamora. Aquell nostre tresorer institu-
cional, per temes Milet, el nostre Martí Estany⁶; i
tants i tants altres músics cantaires ~~passats difunts~~ ^{difunts}, que
en la celebració passada hi eren presents amb
activitat plena d'entusiasme.
^{[X] Aquell home tan elevat a la nostra terra que parlava el català amb elegàcia i marcadament amb els seus companys.}
però encara farem especial del venerat Martí
i Jocs Florans Pedrell i Nicolau, respectivament, l'apoi-
tal de la nostra Renaixença musical, i el veritable pa-
triarca de la nostra música vernacle, que va compondre
per a l'Orfeó les seues obres chorals, avui ja immortals,
que són el joell més preuat de la seva ànima. Y
d'aquell altre home tan savi com senzill, que aportà a la no-
stra música coral o a la música nostra en general, un matis-

únic d'originalitat, avui encara massa i guorats de
la nostra gent; que fou col·laborador indispensable
amb els mestres Salvat i Llimat (aquest home tan modest que tan les tribulacions
també per la ploma de l'Orfe) en les fascicles de la nostra "Revista Musi-
cal Catalana"; manador de les gents de l'Orfe Català, col·la-
borador en les seves audicions, i que, junt amb el ^{nostre fundador} Mre Puig,
fou un dels dos desitjables presidents del ~~Mestres~~. En
referències (alguns ho hauran bé enclavrat) a Vicenç de
de fibert.

Vull també dedicar un record al boníssim Mre Lluís Roman,
capdavanter en la nostra escola única de Cant popular
religios, i fidel col·laborador nostre, com es feu pale,
en els nostres concerts a l'Auditori de Roma. I a la
figura de credit universal del nostre Rdm. P. Gregori
Mre Juncal, abad de Sta Cecília, pal·ladi de la restaura-
ció gregoriana a casa nostra, i lluminant director de la
Escola Pontificia romana de Música Gregoria, amic de l'a-
nima i entusiasta impulsor de la nostra obra, qui en el ho-

-tre vinticinquè aniversari ^{després} d'aquella noble i dable ² manifestacion a fe agosti, que cantaren els nostres arxans en homenatge a l'Orfeó Català, gesta impulsada per l'entusiasme sempre juvenívol del nostre estimadíssim Mtre Joan Sureda, al qual tan des agraïda casa.

Reconeixem també, encara que hagi a conecut, a ^{diversos} ~~tants i tants~~ compositors difunts de la nostra escola, col·laboradors de l'Orfeó en audicions, com a intèrprets, autors etc. Vull remenbrar al ^{venerat} ~~seu~~ Mtre Joan Sureda de fons a fons tan de la nostra cultura musical i l'obra més important del qual (La No del Nadal) fou elevada per l'Orfeó. Al Mtre Enric Morera que aportà a la nostra escola coral i a la nostra una personalitat inconfundible. Al Mtre Frederic Alfons, com a fons fidel del llefegueret en la tasca de l'Escola Municipal de música i compositor d'una idealitat. Als Mtres Domènec Mas Sureda (compag de fons a fons, amic de solidesa) i Josep Cunelles (Públic i guanyador de les nostres cançons) i B. Lambert (de musicalitat esplèndida); aquests quatre ^{altres}

tan lligats a la vida artística de la nostra entitat (8
i a les nostres "Festes de la Música"

Y encara, ja que no me' esmento ^{als} els noms dels me-
tes que ja no ~~van~~ d'aquest món ^{de} davant el últim ^{trinta}
cinc anys han desaparegut del nostre món, vull
dedicar un record al nostre gran amic M^{re}. Kurt Schindler,
director de la Schola Cantorum de New-York, President
de la penúltima de les nostres "Festes de la Música", que
donà a conèixer triomfalment la nostra música coral
per l'Amèrica del Nord, les grans composicions foren edi-
tades també en aquell país tota la seva supplanen-
cia. Y aquella altra artista nostra, per adopsió, la gran pianista
Blanca Selva, parepinista entusiasta de la nostra Institució
d'el nostre Mestre. Y, per últim, als dos grans artistes del
cant: Francesc Viñas, qui dedica el seu magnífic llibret de la veu
"els mestres cantaires de l'Orfeo Català" i que per cal loborador nostre
en el Festival nebrunens de 1917 i Maria Barniñes, l'excel·lent canta-

triu, col·laborant de manera decidida dels nostres concerts i
de bandes, junt amb el nostre i l'interès personal. Mlle Joan Marín

Totes aquestes personalitats i altres que, potser contra la
meua voluntat, osero, estan vivents en el nostre cor.

Res, no ens descrindessin pas, dels homes que forjaren
l'Orfeo, els quals ja vi tan balonament varen poder
fruir de la vinticinquena passada. No vull enumerar-
los, per por de no ometre noms essencials, però sí que vull
evocar aquell altre gran President Joan Mullet, este l'e-
gida del qual l'Orfeo obriplega, per primera volta, les
seves ales, poteros. Va creixer de l'Orfeo Català
necessitat en la seva Presidència un home el ideal i,
al mateix temps, d'activitat emprenedora, i aquest fou
en Joan Mullet.

A breu que ens comencem ara, contemplar en bloc
la tasca tan feixuga, i al mateix temps realitzada amb

un tan gran delit que fén el treball llengües (i ¹⁰ ~~en~~ ^{permetre} ~~una a permetre~~ la paradoxica), que portaren a terme
els nostres capdavanters, M^{tes} Millett i Pujol, i els seus
fidel·ls col·laboradors, fins a la seva mort. Y després
fer un examen de consciència de ~~la~~ que havem fet els
seus seguidors, i, a la vegada, prendre alenada per la
tasca immensa que s'ha encara val que realitzi la nostra
entitat ~~seu~~, i que únicament seguint les petjades i
l'exemple dels nostres grans mestres pot arribar a portar
a terme.

Ja, en el mateix any jubilar de 1916, l'Orfeó,
preguntant invariablement del seu propòsit de donar
a conèixer les obres mestres de la música de tots els temps,
essent, per primera vegada a la nostra terra l'Orfeó
"Les Estacions" de Haydn. Després, els "Concerts Històrics"
que ens servirán ara de punta pel que havem de celebrar
en la seixantena que com un nou. L'excepció in-
fidel·lable a Montserrat amb el calfred i un d'aquells
audis de "Ben llot de l'Esclat" i "L'Empunt" als

11
plur de la Vege. I en el any, successiu, la col·laboració
en els concerts de música francesa amb l'audició de
"Les Benaurances" de C. Franck, la fundació del
Premi musical Patart i Laforneria i Rabell i Llibre,
que tant estimularen els nostres compositors, la del
"Cançoners Populars de Catalunya" que amb tan
gran esforç emprengué l'Orfeó Català; la P. Coeque
cano' als Festivals Marins de l'any 1918; les superbes
audicions de la "Passió segons Sant Mateu" de Beethoven
que s'ofrenà, per 1ª vegada en el nostre país, i que
fets que els presenciaren un record tan vivent i únic
deixaren. La continuació de les nostres "Fets de la
llitica Catalana", tan empujats i que tant impul-
saren l'activitat dels nostres compositors, repre-
sentant de la "Novena" de Beethoven, del "Pavlov" de Wagner,
audicions al poble; col·laboracions amb l'"Orquestra

Simfonia de Madrid", ~~per les grades~~ de tan gran ¹²
record, audició d'importants fragments d'"Orfeu" de
Monteverdi; orígenes de tant, tant misticisme i l'últim
nacional i estrangers, excursió al Memorial
perenne, a Roma amb motiu de l'any sant de
1925, amb la rebuda tan cordialíssima i efusiva
del Sant Pare rebrant claus, Pius XI; excursions
a Sevilla i Vallinda. audicions de la imponderable
"Missa Solemnis" de Beethoven, una de les creacions
més impressionants del nostre arte, audicions continuas
des d'altres vaires obres de Bach (Cantates, fragments
de la "Missa en si m. per el mateix de poc sonaria
triumfal en la nostra sala); concerts Nicolau: Vies, per
nostres preclars compositors; concerts en Conferencia
Internacional, mitjançant els quals la fama
del nostre agrupament coral s'escampà més i més
concerts a l'Exposició de Barcelona; i tant, i tant

13
anells i uns
~~concerts~~ corals en els quals l'Orfeo revela al
nostre públic trossos de música de la nostra escola
~~coral~~ coral, i una al men, i de molts altres components
estrangers, antics i moderns. Y encara el continuat
Exemplament de la nostra obra en ~~continua~~ ^{un nombre de}
escursions pels pobles de Catalunya; conferències dels
nostres mestres; tasques d'afers en formar part de
diversos jurats; obra d'apostolat coral per l'es-
paridiment dels nostres orfeons reunits altra volta
sota l'èfida gloriosa del Mestre en aquell important
festival d'Orfeons de l'Estat amb motiu de la
granada Exponció; i també obra d'apostolat en
la propagació de la bona música religiosa subjeita a
les normes del "Mater proprius" del Beat Pius X, per la qual cosa
el nostre Orfeo mereix el Diploma honorífic i s'inscriu
li'min de l'Escola Superior de Música Sapada, de Roma.

74
Y encara obra del bon apostolat. ~~per l'espansió del~~ nostre
ideal municipal, per l'espansió, per tots els àmbits de la
nostra terra i de l'estranger, de la Revista Municipal ^{Catalana}

Tot això i molt més és l'obra excepcional dels
nostres mestres difunts i de les junes, cantants i veus
que amb ells sabem col·laborar. Però potser encara
hi ha una altra labor més inherència. És la de saber
afrontar el foc sagrat en els temps difícils, fent que
l'aleï de l'Orfe Català sura sempre per darint de
tot fins a prendre nova vida, aquesta nova vida
que els nostres capdavanters ^{contemplen} veuen, des de la plenitud de
la Vida Eterna.

Nosaltres, doncs, havem recollit una herència de
la qual havem d'ésser dignes. Tots aquests moments, hi
venem fet tot ço que havem pogut per tal de conservar-la
i fer-la prosperar, i això és possible? Que cada un de
nosaltres ho mediti, i sincerament contesti a la pregunta.
Però ho crec que, amb humilitat, podem estar orgullosos de

tornem a permetre

nostre treball, ni em ~~permetem~~ aquesta paradoxa. (15)
Dir que obediènts a la veu de Déu i fidels a la nostra ma-
nera d'ésser, per voluntat de Déu, havem fet tot el que ha-
guit en la nostra vida per tal que la gran obra que ens
han llegat els nostres antecessors, seguís pel camí recte.
I emfiant parant que el pare prometé, en un dia
llunyà ~~podem~~ dir ara ^{també}. "Glorat sigui Déu que ha fet
grans coses entre nosaltres".

La tasca artística portada a terme per l'Orfeó Català
des de l'any 1945 ençà, és molt recent i ha estat per mi,
varies vegades analitzada davant els cantaires. Però ara
no em sabia estar, per exactament de la continuïtat
d'aquesta remarcant com, des de la data que acabo d'es-
mentar, l'Orfeó ha cantat públicament 172 obres de tota
dona d'importància ~~de~~ de la senzill cançó popular passant
pel municipal i la cançó original, a la polifonia clàssica, els motets
de Bach i tantos moderns, el poema coral i a l'oratori, i a més

en nombre de 87 actuacions. S'apresten 172 obres, 80 ho han¹⁶
estat en estrena o primera audició. Així val dir que
no ens havem adonant volere els antics llores, i la
nostra aportació, per la gràcia de Déu, ha estat efectiva. Des
nostres Juntes Directives han fet possible durant els últims
5 o 6 anys, una nova expansió de l'Orfeo en
terres madril·lenques, mallorquines i valencianes. Gairest
esperit de l'expansió sempre renovat, actualment es
veu en nosaltres i totes les circumstàncies en son propici.

Hi ha un fet molt important^{en} les noves aportacions, tan
estimables, dels nostres compositors, al repertori de l'Orfeo Català.
La nostra escola de composició coral no és pas morta, com
alguns afirmen, sinó que té vida intensa. Durant els últims 5 anys
havem donat a conèixer, en estrena o primera audició, vuit
obres de 19 dels nostres compositors (a més d'altres tants de 11 compositors es-
trangers). A la ocasió més propícia l'Orfeo Català donarà, a 8 v.,
un altre concert dedicat especialment a estrenar obres cho-
rales que els nostres compositors han tingut la fertilitat de
dedicar a l'Orfeo Català. Joan Marín (amb una Variació cho-

vals que marquen una fita en el pèner) el P. Donostia (17)
Francesc Civiè, Frederic Mompou [Romeu Leate], Joan
Tàrrés, E. Llorenç Clavari, [Manuel Palau], Joan Camells,
i el qui us parla són, entre altres, el qui últimament han
ofert les seves composicions a la nostra venerada
entitat. ^x També hauríem de fer esment dels únics estran-
gers que ens han enviat obres, donat, altres, alguns amb
sentides dedicacions. N'hi ha moltes que l'Orfeó
Català té el deure de donar a conèixer a mida
de les seves possibilitats. Si fa poc l'Orfeó havia
repostat l'inefable "Requiem" mozartiana, i donat, per
primera vegada entre nosaltres, l'Oratori Elic
de Mendelssohn, obra cabdal del romanticisme, en franc
extrem en vigílies de reprendre l'imponderable "San Lluis
en si menor" de Bach, i més endavant, quan en
ocasió signifíca termin el projecte de donar a conèixer
a Barcelona, dintre d'aquest pèner, obres de producció

de les quals és molt més propera a la nostra època, i ¹⁸ ~~ni~~ ⁿⁱ alguna d'importància ja cabdal dintre d'ella.

Vull ponderar, una vegada més, l'esforç molts vegades
heroic dels qui han fet possible aquest ^{non} confinament de
l'Orfeo Català. D'així com l'home es compon de l'ànima
i el cos, i és precis de la bona salut per tal de donar
fulguració a les conquestes de l'esperit, l'Orfeo ha tingut
necessitat sempre de vocalistes, estrinadors i ^{mentre}
de les juntes sinesimes, que han exercit a que exercien
cànecs actualment en aquesta reforma renaixença, per tal
que amb la seva savia i recta orientació i esforç pacient,
apoderant a portar a terme la gran obra de l'Orfeo Català amb
bon delit i empenta, no fets també pel mateix idealisme
que sentim els mestres i cantaires, i moltes vegades amb costos
sacrificis personals, que potser restaran sempre ignorats
per molts, per tal com potser no podran transcendir mai
a la llum pública. [12 - 13]

(+)

Podria enumerar ara altres noms de vari^{os} camps
tots que els han premi^{at} per al·liment, entre els
grans es troben, per no citar-ne ^{mes} d'altres, el ~~Dr.~~ Dr.
Antoni Pérez Moya (tan efelament lligat
a les llegendes dels monts aragonesos), Enric Casals
i Antoni Català

Vull destacar també la cooperació entusiasta dels nostres socis protectors que ens esperen amb el·les aportació material constant, i del nostre públic fidelíssim que també, contínuament, dona ales a les nostres il·lusions sempre juvenils.

Parti Especialment en aquesta secció, vull agrair ~~l'ajuda~~ l'ajuda de les il·lustres personalitats que componen el Patronat d'Honor, entre les quals es troben representacions de totes les nostres entitats (i els seus germans), que amb el seu nom annuat al prestigi honoren i donen glòria a l'Orfeó Català.

☒ Y ¡qué diré de vosaltres, meistes companys meus en les tasques artístiques de l'entitat nostra, i de vosaltres, oponents esforçats, anònims pal·ladins del nostre Ideal? El meu fundador de l'Orfeó Català, el Mestre

(20)
de tot, l'esperit del qual és ara vivent com una
flama encesa, entre nosaltres, en aquest acte solemne,
acabava el seu Parlament de la data commemorativa
dels vint-i-cinc anys de constitució de l'Orfeó Català,
dient: "Quin mèrit té el nostre treball, oh cors nobles,
que ens el feu (calaben)? El goig no té mèrit i les nostres alle-
gies pesen més que els nostres afanys i fatigues." i
afegia: "No és veritat, oh mestres, germans meus? No
ho sentim així, cantaires estimats? que encara que
no ho mereixi deixem-nos que us nomeni fills.
Si, fills, perquè aquesta paraula és ben amorosa i
amor és nostre llifam, i amor és qui ens aleva
i amor qui farà la nostra vida llarga ^{per tant, l'habituació} ^{per Catalunya.} " i
us deia per acabar: "Germans i fills meus, Abellús!"

Jo avui, indigne mercedor d'ell, no us nomenaré
fills, sinó a tots germans. En aquest moment ~~de l'acte~~

vull adreçar-me a vos altres [cantaires i mestres estimats ²¹
junta i veus de l'Orfeu], com si fos el germà gran de tots
en l'amor del Pare qui en el petit està ~~entre~~ ^{entre} nosaltres
i en nom de tots, vull oferir-li a la vegada, els nostres
aïmos i sacrificis per la glorificació de la Nova Obra.

Jo us demanem ara, ~~a tots~~ ^{a tots} que, si per desdret, vultreu
negllar la vostra ferma voluntat de continuar, amb
l'ajuda de Déu, el camí que anem calant a l'Orfeu
Català, el nostre inclit fundador. Serà aquest, l'ho
menatge perenne més escaient que li podrem dedicar,
y ~~serà~~ en el dia d'avui tenir la millor ocasió de mani-
festar aquest nostre propòsit, ja que tal com avui més
que mai, els nostres cors ^{castel·lans} ~~glorifiquen~~ en l'amor, la
Fe i l'Esperança sempre renovada en l'obra magna
dels nostres cançons.

Lluís M. Mulet

3 Setembre 1887

1963

[X] També als nostres bons amics, els eminents mestres Joan
Mancin i Edmard Toldrà per l'acceptació haver acceptat
formar part del jurat del Concurs Musical convocat
esafectant amb motiu de la nostra ^{esolent imminent} ~~accident~~ ^{accident}.